

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 10C/209/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113219659
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Rohárik
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6113219659.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, rozhodujúc sudcom JUDr. Pavlom Rohárikom, vo veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., 851 02 Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., 851 02 Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému Š. P., nar. XX. V. XXXX, bytom XXX XX, X. XXX, zastúpeného JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, 811 01 Bratislava, Zámocká 36, o zaplatenie 1.292,61 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd v y h l a s u j e ustanovenie čl. 18.14 všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. 832 37 Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653 v znení „Klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky.“ za neprijateľnú podmienku.

Súd žalobu z a m i e t a .

Žalovaný a VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, 811 02 Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO: 42 362 962 m a j ú n á r o k na plnú náhradu trov konania od žalobcu.

odôvodnenie:

1. Žalobca žiada uložiť žalovanému zaplatiť mu sumu 1.292,61 Eur s príslušenstvom z titulu dlhu zo zmluvy o úvere. Rozsudkom č. k. 10C/209/2014-148 zo dňa 8. apríla 2016 priznal súd žalobcovi sumu 1.212,61 Eur s úrokom z omeškania a v časti o zaplatenie sumy 80 Eur žalobu zamietol, lebo žalovaný preukázal jej úhradu. Súd neprisvedčil obrane žalovaného, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitimáciu z dôvodu nedodržania postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách pri nadobúdaní uplatňovanej pohľadávky od banky ako pôvodného veriteľa. Výkladom zákona dospel súd k záveru, že nedodržanie tam uvedeného postupu nemá za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie uznesením č. k. 13Co/346/2016-216 zo dňa 31. októbra 2017 zrušil v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel a súvisiacom výroku o trovách. V odôvodnení uviedol, že dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách ak banka nedisponuje súhlasom klienta, je predpokladom platného postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca ako postupník je povinný tvrdiť a dokázať splnenie doručenia výzvy banky na splatenie záväzku žalovanému ako dlžníkovi a zároveň následné omeškanie dlžníka po dobu aspoň 90 dní. Preto sa súd prvej inštancie musí vysporiadať s tým, či bola výzva z č. l. 122 spisu žalovanému doručená a vyhodnotiť takto vykonané dokazovanie, i s bodom

18.14 všeobecných obchodných podmienok - ujednaním o súhlase klienta s postúpením pohľadávky, na ktoré poukázal žalobca z hľadiska jeho prijateľnosti podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

3. V súlade s názorom odvolacieho súdu poskytol súd žalobcovi možnosť dokázať splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Žalobca predložil kópiu časti všeobecných obchodných podmienok, konkrétne čl. 10 ods. 10.1, podľa ktorého sa písomnosti banky doručujú osobne, poštou a elektronickými komunikačnými prostriedkami a ods. 10.3, podľa ktorého sa pri doručovaní poštou považuje zásielka za doručenú v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní.

4. Súd nariadil na deň 13. februára 2018 pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými podaniami strán, zmluvou o úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami, zmluvou a oznámením o postúpení pohľadávok s prílohou, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, výzvou banky, ako aj ďalšími listinami nachádzajúcimi sa v spise, pričom zistil nasledovné:

5. Žalovaný uzavrel so spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653 (ďalej len „pôvodný veriteľ“) dňa 14. mája 2008 zmluvu o úvere, na základe ktorej mu pôvodný veriteľ poskytol sumu 1.659,70 Eur (50.000,- Sk), ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť s úrokom 11,75 % ročne v 59 mesačných splátkach po 39,17 Eur (1.180,- Sk) vždy k 20. dňu v mesiaci s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 20. júna 2008 a posledná dňa 20. apríla 2013. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27. septembra 2012 postúpil pôvodný veriteľ pohľadávku z úver žalobcovi. Postúpenie pohľadávky oznámil pôvodný veriteľ žalovanému listom zo dňa 16. októbra 2012, ktorý mu podľa pripojeného poštového podacieho hárku odoslal dňa 17. októbra 2012. Listom zo dňa 20. októbra 2009 (č. I. 122 spisu) vyzval pôvodný veriteľ žalovaného na úhradu dlžnej sumy 138,31 Eur, s ktorou bol žalovaný v omeškaní. Listom zo dňa 16. októbra 2012 vyhlásil žalobca mimoriadnu splatnosť úveru. Podľa čl. II. 2 zmluvy o úvere sú jej súčasťou aj všeobecné obchodné podmienky, ktoré v čl. 18.14 stanovujú, že „Klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky.“

6. Súd primárne skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v zmysle názoru odvolacieho súdu z pohľadu splnenia podmienok na postúpenie pohľadávky pôvodného veriteľa žalobcovi uvedených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Na základe zisteného skutkového stavu súd skonštatoval (rovnako ako v pôvodnom rozsudku), že pôvodný veriteľ vyzval žalovaného listom zo dňa 16. októbra 2009 na zaplatenie dlžnej sumy, teda, že takúto výzvu vyhotovil. To vyplýva z výzvy nachádzajúcej sa na č. I. 122 spisu a opakovane na č. I. 181 spisu (s vyjadrením žalobcu k odvolaniu). Súd však nemá za preukázané táto výzva bola doručená žalovanému. Dôkazom doručenia by bola napr. doručka podpísaná žalovaným, písomné potvrdenie o prevzatí výzvy žalovaným osobne a pod. Takýto ani obdobný dôkaz však žalobca nenavrhol vykonať. Nestačí poukáz žalobcu na všeobecné obchodné podmienky (odsek 3 tohto odôvodnenia), ktoré upravujú domnienku doručenia, lebo predpokladom uplatnenia tam uvedenej domnienky je uplynutie stanovenej doby od odoslania zásielky. Pre aplikáciu domnienky doručenia mal žalobca preukázať práve predpokladané odoslanie výzvy žalovanému, napr. predložením poštového podacieho hárku, ako to urobil pri zasielaní oznámenia o postúpení pohľadávky. V prípade výzvy však žalobca jej odoslanie nepreukázal. Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázať doručenie výzvy na zaplatenie žalovanému, a preto podmienky na postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách splnené neboli. V zmysle právneho názoru odvolacieho súdu je pre nedodržanie tejto podmienky zmluva o postúpení pohľadávky z úveru medzi pôvodným veriteľom a žalobcom neplatná.

7. Súd sa v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu zaoberal i ustanovením bodu 18.14 všeobecných obchodných podmienok z hľadiska jeho prijateľnosti podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca (vo vyjadrení k odvolaniu) argumentuje tým, že toto ustanovenie upravuje postúpenie pohľadávky odchyľne od zákona, čo § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách umožňuje, a dovoľuje postúpiť pohľadávku z predmetného úveru bez ohľadu na dobu omeškania a na zaslanie výzvy žalovanému.

8. Súd konštatuje, že znenie čl. 18.14 Všeobecných obchodných podmienok už bolo rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 6C/285/2013-172 zo dňa 1. marca 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/270/2016 zo dňa 26. októbra 2016 vyhlásené za neprijateľnú podmienku. Ide o obsahovo totožné ustanovenie všeobecných obchodných podmienok pôvodného veriteľa uvedené v inej verzii všeobecných obchodných podmienok v čl. 19.16. Neprijateľnosť tohto ustanovenia súd videl v tom, že sa ním obchádza § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, i v nerovnováhe medzi zmluvnými stranami, keď spotrebiteľ už vopred pri uzatvorení zmluvy dáva banke súhlas s postúpením akejkoľvek pohľadávky voči nemu ako dlžníkovi na tretiu osobu, pričom sám spotrebiteľ súhlas banky na postúpenie záväzku voči banke na tretiu osobu nedostal a bol oprávnený svoje pohľadávky postúpiť výlučne so súhlasom banky.

9. Súd považuje túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú i z dôvodu nerovnováhy v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, čo naplňa generálnu klauzulu neprijateľných podmienok uvedenú v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podmienky postúpenia pohľadávok sú odchylné od zákonnej úpravy nastavené oveľa výhodnejšie pre banku v postavení dodávateľa ako pre žalovaného v postavení spotrebiteľa. Banka má zo zákona pri postupovaní pohľadávky predpísané povinnosti ustanovené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., no úpravou obsiahnutou vo všeobecných obchodných podmienkach sa týchto povinností zbavuje. Naopak, spotrebiteľ nemá pri postupovaní žiadne povinnosti, keďže v zmysle zákonnej úpravy môže svoje prípadné pohľadávky voči banke postúpiť aj bez súhlasu dlžníka (§ 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka), no úprava vo všeobecných obchodných podmienkach mu ukladá povinnosť v podobe získania súhlasu banky. Na tento súhlas navyše nemá spotrebiteľ nárok a závisí výlučne na vôli banky v postavení dodávateľa. Takáto úprava sa odchyľuje od zákona v neprospech spotrebiteľa, čo je v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakázané. Toto zmluvné ustanovenie ani nebolo individuálne dojednané v zmysle § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, čo by vylučovalo jeho neprijateľnosť, bolo súčasťou všeobecných obchodných podmienok vopred vyhotovených pôvodným veriteľom pripojených k zmluve o úvere, a preto je vylúčené, aby žalovaný v postavení spotrebiteľa mohol ovplyvniť jeho obsah. Pretože je uvedené zmluvné ustanovenie neprijateľnou podmienkou, je neplatné v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a medzi stranami platí ohľadom postúpenia pohľadávky zákonná úprava, teda § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Súd zároveň v zmysle povinnosti ustanovenej v § 298 ods. 2 CSP vyhlásil uvedené ustanovenie za neprijateľnú podmienku vo výroku tohto rozhodnutia.

10. Pretože pri postúpení pohľadávky pôvodného veriteľa žalobcovi nebol dodržaný postup podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, je zmluva o postúpení pohľadávky uplatňovanej v tomto konaní neplatná. Na žalobcu tak neprešli práva spojené s uplatňovaným nárokom a nemá vo veci aktívnu vecnú legitímáciu. Preto súd žalobu zamietol v časti, ktorá ostala predmetom konania po zrušení pôvodného rozsudku.

11. Pretože súd žalobu zamietol v celom rozsahu, je v konaní plne úspešný žalovaný, ktorému súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania od žalobcu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške trov rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania Občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, ktoré v konaní vystupovalo do 1. júla 2016 ako vedľajší účastník na strane žalovaného, hoci v súčasnosti v dôsledku zmeny zákona už v konaní nevystupuje (CSP nepozná vedľajšieho účastníka vystupujúceho za účelom ochrany práv strany, ako to v konaní skonštatoval aj Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení č. k. 14Co/475/2015-114 zo dňa 27. júla 2016). Ak by súd o trovách konania občianskeho združenia nerozhodol, bolo by to v rozpore s princípom právnej istoty, princípom legitímnych očakávaní a zásadou zákazu retroaktivity. Občianske združenie vstúpilo do konania pred 1. júlom 2016 a do tohto dňa mohlo v konaní vynaložiť trovy a podľa v tom čase platnej právnej úpravy legitímne očakávať, že v prípade úspechu strany, na ochranu ktorej vystupuje, mu bude priznaný nárok na náhradu trov konania. Zmena zákona, ktorou k 1. júlu 2016 zanikla jeho účasť v konaní, nemôže pôsobiť na občianske združenie spätne v tom zmysle, že nebude rozhodnuté o jeho nároku na náhradu trov konania vynaložených do zániku jeho účasti v konaní. Pretože združenie vystupovalo na strane žalovaného, má nárok na náhradu trov konania v rovnakom rozsahu ako žalovaný. Preto súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania od žalobcu aj občianskemu združeniu.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, písomne na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu ho napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby realizovala jej procesné práva tak, že bolo porušené právo na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla zaviniť nesprávne rozhodnutie,
- e) súd nevykonal dôkazy navrhnuté na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd dospel na základe dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, lebo sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.